

ЖОШОН Оқнаса

Социализм мамлакатларида

ХУНУК ОҚИВАТЛИ ДЎСТЛИК

ЧЕХОСЛОВАКИЯДА В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИ НАШР ҚИЛИНМОҚДА

ПРАГА. Чехословакиянинг «Свобода» нашриёти «Ленин асарлари» деган тўпламини нашрга тайёрлади. Бу тўпламга В. И. Лениннинг 1922 йил 16 декабрдан 1923 йил 6 мартгача бўлган даврда ёзган ва шу вақтда Чехословакияда эълон қилинмаган асарлари киритилди. Шу нашриётнинг ўзи Улуг Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллигига атаб бир кенча бошқа асарларни ҳам босмага тайёрламоқда.

ПРАГАДАГИ ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯДА

ПРАГА. Бу ерда «Улуг Октябрь Социалистик революциясининг тарихий аҳамияти» деган темадаги халқаро назарий конференцияда Болгария Коммунистик Партияси Марказий Комитети Сийосий бюросининг аъзоси, Болгария Фанлар академиясининг фахрий президенти Тодор Павлов «Октябрь таъсири остида марксча-ленинча философиянинг ижодий тараққиёти тўғрисидаги масала» деган темада доклад қилди. В. Вителля (Италия Коммунистик партияси) «Гарбинг капиталистик системасига социалистик таърибнинг таъсири» деган темада доклад қилди.

ГДР ЯНГИЛИКЛАРИ

БЕРЛИН. ГДР билан дўстлик Совет жамияти Марказий правленийсининг раиси ёзувчи К. А. Федин бошчилигидаги шу жамият делегацияси бу ерга келди. Меҳмонлар герман-совет дўстлиги жамиятининг 20 йиллик юбилей байрамида қатнашдилар.

Венгер—Корейс маданий алоқалари

БУДАПЕШТ. Венгрия билан Корея ўртасида 1967—1968 йилларда маданий ҳамкорлик қилиш ҳақида бу ерда имзоланган планда Венгрия Халқ Республикаси билан Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасида маданий алоқаларни анча кенгайтириш кўзда тутилади. Планада олий ўқув юрталарининг студентларини, ўқитувчиларини бир-бирларига юбориш, маориф соҳасида тажриба алмашиш, выставалар уюштириш, ижодий союзнларнинг ҳамкорлигини уюштириш кўзда тутилади.

Ёш ашулачилар конкурсида

СОФИЯ. Ёш опера ашулачилари учинчи халқаро конкурснинг биринчи давраси тугади. Болгар кўшиқчиси Димитр Петров биринчи ўринга чиқди. Совет ашулачиларидан Владимир Атанатов билан Евгений Нестеренко ундан кейинги ўринда бормоқдалар.

(ТАСС.)

Таиландда ҳозирнинг ўзида 35 мингдан ортиқ америкалик солдат ва офицерлар бор. Бу мамлакат учун яхшимми ёки ёмонми? Бангкок ҳукмдорлари америкалик солдатларни «эркинликни коммунистик ҳавфдан ҳимоя қилиш учун» худто томонидан юборилган деб ҳисобламоқдалар. Таиланд давлат банк ҳам америкалик аскарларнинг келишини маълумламоқда, аммо бу маълумлашнинг сабаби бошқа: америкаликларнинг Таиландда туриши мамлакатда иқтисодий амтвилликни оширишга ва кўпгина ишчиларини билан таъминлаган эммиш. Банкининг аниқлашича, америкалик аскарларнинг бу ерда туриши натижасида турли ишлайдиган муассасалар ва қадваҳоналар иши кескин жонланган, Шу билан бирга маъмурий бузуқчилик билан боғлиқ бўлган ишлар авж олиб кетди. Тўғри, бу ўринда шуни таъкидлаб ўтиш керакки, банк мутахассислари билан Таиланд ҳукмдорларининг фикри бир-бирига тўғри келмайпти. Таиланд бош министри Таном Киттакачон, сўнгра эса унинг ўринбосари генерал Прапат Чаруангитвилликни оширишга ва кўпгина ишчиларини

риқалик аскарларнинг лагерларидан четга чиқарилиши чегаралаб қўйиши тақдир қилдилар. Нима учун чегаралаб қўйиш керак? Маҳаллий хотин-қизларни америкалик ҳарбийлар америкалик ҳарбийлар билан қўйиш керакми? Пуқ маълум бўлишича, бунинг акси оқини «Баъзи енгил табиат таиландлик қизларнинг хизматчиларга хавfli америкалик ҳарбий таъсир қилмасликлари учун» америкалик аскарларнинг лагерларидан четга чиқарилиши кескин равишда чегаралаб қўйиш керак оқин. Уни қаранг, америкалик ҳарбийларнинг ахлоқий бузилиб кетмаслиги учун оталарча гамхўрлик эмасми бу!

Шунга қарамай, америкалик аскарлар билан энг қадимги касб эгалари — Фохшаларнинг учрашувини тўхтатиб бўлмади. Бунинг оқибатида Таиландда таносил насалига учраганлар кўпайиб кетди. Бундай насаллик шундай авж олдики, Рейтер агентлиги мухбирининг Бангкоктан хабар беришича, таносил касалликларни буйича махсус тадқиқот ва даволаш маркази барпо қилишга киришдилар. «Мамлакатга америкалик ҳарбий хизматчиларнинг келиши» бу касалликнинг авж олишига сабаб бўлганини Таиланд соғлиқни сақлаш органлари яширмаптирлар. Нима ҳам дейиш мумкин, кутилмаган оқибатларга олиб келадиган дўстлик бу.

(«Новое время»дан)

Япония пойтахти Токио кўчаларида патруллик қилгани чиққан полиция ходимлари мана шундай кўринадилар. Кийимларининг бир қисми ва мо-тоцикллари ёғду сочиб туради. Мазмуриятнинг фикрича полиция киши-ларининг кўринишиёқ машина ҳайдовчиларни тертибга қақираётгандай бўлсин. Улар бу билан тунги йўл фожикалари озаёшишни куттишпти. Киодо фотоси — ТАСС

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

СССР билан Тунис ўртасида маданий ҳамкорлик

ТУНИС. Совет Иттифоқи билан Тунис Республикаси ўртасида 1967—68 йиллардаги маданий ва илмий ҳамкорликни янада кенгайтириш мақсади билан Тунисда имзоланди. План маориф, фан, маданият ва спорт соҳасидаги алоқаларни кенгайтиришни кўзда тутди.

Индонезия трибуна-лининг ҳукми

ЖАКАРТА. Палембанга (Жава) бўйи Гуматра) ҳарбий трибуна-ли Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Сувардинингисини умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. У, 1965 йилги «30 сентябрь ҳаракати» алоқадор-лигида айбланди. Индонезиянинг бошқа шаҳри — Сурабартта (Марказий Ява) ҳарбий трибунал проку-рори Коммунистик партиянинг таъини арбобларидан бири Сувардинга шаҳирининг собиқ эъза У. Рамаеланга умр жазо-си беришни талаб қилди.

Адандаги аҳвол

ПАРИЖ. Адандаги Кратер маҳалласидан инглиз қўшин-ларини ҳайдаб чиқарган араб қўзғолончилари маҳаллани назорат қилиб турибдилар. Франс Пресс агентлиги мух-бирининг Адандан хабар бе-ришига кўра, қўзғолончилар Адан юқири чинарўчи манли-сининг биносини ва «Бритиш Ёшиқ офисидан иста банини би-носини яқсон қилдилар. Инглиз қўшинлари Кратер районида бутунлай ақсатлаб қўйдилар. Кратерда атомат-лар, базунлар ва минерал-лар билан қуролланган ватанлар-варлар инглиз соқчиларининг

СССР билан Тунис ўртасида маданий ҳамкорлик

ТУНИС. Совет Иттифоқи билан Тунис Республикаси ўртасида 1967—68 йиллардаги маданий ва илмий ҳамкорликни янада кенгайтириш мақсади билан Тунисда имзоланди. План маориф, фан, маданият ва спорт соҳасидаги алоқаларни кенгайтиришни кўзда тутди.

Индонезия трибуна-лининг ҳукми

ЖАКАРТА. Палембанга (Жава) бўйи Гуматра) ҳарбий трибуна-ли Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Сувардинингисини умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. У, 1965 йилги «30 сентябрь ҳаракати» алоқадор-лигида айбланди. Индонезиянинг бошқа шаҳри — Сурабартта (Марказий Ява) ҳарбий трибунал проку-рори Коммунистик партиянинг таъини арбобларидан бири Сувардинга шаҳирининг собиқ эъза У. Рамаеланга умр жазо-си беришни талаб қилди.

Адандаги аҳвол

ПАРИЖ. Адандаги Кратер маҳалласидан инглиз қўшин-ларини ҳайдаб чиқарган араб қўзғолончилари маҳаллани назорат қилиб турибдилар. Франс Пресс агентлиги мух-бирининг Адандан хабар бе-ришига кўра, қўзғолончилар Адан юқири чинарўчи манли-сининг биносини ва «Бритиш Ёшиқ офисидан иста банини би-носини яқсон қилдилар. Инглиз қўшинлари Кратер районида бутунлай ақсатлаб қўйдилар. Кратерда атомат-лар, базунлар ва минерал-лар билан қуролланган ватанлар-варлар инглиз соқчиларининг

Сурия маданият министрлигининг қарори

ДАМАШҚ. Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия ва Германия Федератив Республикасининг арабларга нисбатан тўтган душманлик позицияси ва Исроилнинг Янги Шерда-даги агрессивлигини қўллаб-қувватлаётганликларини эъти-борга олиб, Сурия маданият, Туризм ва илмий ориентация министрлиги Сурия Араб Рес-публикасининг барча киноте-атрларида, Америка, Англия ва Фарбий Германия фильмларини намойиш қилишни тақиқлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

СЕАТО нинг бўлажак ҳарбий маневрлари

БАНГКОК. Сеато аъзолари бўлган 6 мамлакат — АКШ, Анг-лия, Таиланд, Австралия, Фи-липпин ва Янги Зеландия ҳар-бий денгиз кучлари ва авиа-цияси 7 июндан 29 июлгача биргаликда ўтказиладиган ден-гиз маневрларида қатнашди. СЕАТО қароргоҳи ана шу ҳақда хабар бериб, «Си доғ» деб аталган бу маневрлар 40 дан ортиқ ҳарбий иема ишти-ронда ўтказилди, деди.

Эпидемия хавфи

БРАЗАВИЛЬ. Либериянинг Гвинея билан чегарасида жо-ларидан ариқ иситма касал-лиги тарқалиш хавфи тугилди. 235.000 боланинг ҳаёти хавф остида турди. Либерия ҳукуматининг илти-мосига бироқ жажон соғлиқ-ни сақлаш ташкилоти иситма-га қарши курашга учун 50 ми-нинг доза вакцина юборди. Гвинеяга 20 ми-нинг доза вакцина юборилди.

Уганда таъсис мажлиси

КАМПАЛА. Уганда таъсис мажлисининг иенгаш очилди. Кенгаш мамлакатнинг илги конституциясини тасдиқлаш мақса-ди билан ташкил этилди. Уганда бирлашган Республикаси-дир, деб уттирилади. Уганда территориясидаги собиқ Торо, Анколе Буиноро ва Буганда королликлари бирлаштирилади.

МЎЪЖИЗАЛАР МУХЛИСИ

Шарқшунослик масала-лари билан шуғулланган ёки шуғулланётган қайсики олим билан суҳбатлашаманг, у алоқабанд бўлади. Абулдулла ака Носировнинг исмини меҳр билан тилга олади. Бунинг боиси бор, Абдулла ака Носиров Узбекистон шарқшунослик институ-тининг мўъжизалари — шарқ кўлабчилари сек-торидан кутубхонасида ишлайди. Кўлабчилар Абдулла аканинг ёрдамида бахра-манда бўлишган. Абдулла ака Носиров кариб 30 йилдан буюн кутубхоначиллик қилди. У ўқувчиларга, илмий ходимларга зарур ки-тобларни топиб бериш билангина қаноатланмайди. Узи ҳам илмий иш олиб боради, кўлабчиларнинг кўлабчиларини шорхлайди, илмий жи-ҳатдан тақия қилади. Абдулла ака сўнги

Жақшии, халқшарларини

бағишланган 600 га яқин манбаининг рўйха-тини тўзиб чиқди. Шарқшунослик инсти-тут кутубхонасида 70 мингга яқин китоб бор. Улардан ярмидан кўйи қўлабча шаклида бўл-са, қолганлари тўлиқ дөвларда босилиб чиқ-қан. Инсон ақл-заковати-нинг меваси бўлган бу нодир асарларнинг ҳар бири Абдулла ака-ни қадрдон, кутубхона-чи олим уларнинг ҳар бирини худди ўз фар-зандидек асрайди, эх-тиётлайди. Бу нодир асарлар кўлабчиларнинг ортига етиб бориши учун, улардан кўлабчилар билан бахра-ман бўлиши учун жон-қурбан қилади. Айниқса Абдулла ака кутуб-хонадаги икки китоб ҳақида, яъни «Бақрул ҳавас» («Хосиятлар ден-

ТИРНОҚЛА

вор бўлган оғир илмий фожиясини ҳеч кимнинг бошга солимасин. Бу-нинг нақадар оғирлигини бо-шига тушган билди, Лекин бор фарзандларининг қангига етмаслиқ ҳаётимизга мула-но беғона, воқелигимизга бутунлай анд, онга сийма-дан нарсасидир. Газетамиз-да ёритилган «Довуча дом-ла» мақоласидаги фарзанд-ларини тирик етим қилган доцент Х. Нейматов шу са-бабли ҳам кўпчиликнинг нафратига учраётган бўлса керак. Мақола газетамизда бо-силгани анча вақт ўтган бўлса ҳам у ҳақдаги хатлар шу пайтгача келмапти. Кел-аётган хатларнинг «анги йўқ» десак янгишмайми. «Таштестимаш» заво-дининг инженер-директори Фаузулла Екубов мақола-ни ўқиб, болалар ҳолига ачи-гандан қўзига ёп олганини, онла аъзоларининг ҳаммаси бу доцентдан нафратланган-инин тўлиб-топиб ёзди. Уч-бола отаси, учинчи гуру-панида К. Жўраев Нейма-товнинг виждонсизлигидан го-ят газабланганини айтди. Хатининг охирида редакция-га биринчи бор мактуб йў-лаётгани, хатни чап қили-дан бўлса ҳам ёзишга ма-жбур бўлганини баён этади. — Мен мақолани қайта-қайта ўқидим. Албдор ме-нинг ватандошим, хамша-арим, илгор совет фани но-мабдаси эканлигига ҳеч ишонгим келмади, — деб ёзди геология-минералогия фанлари кандидати А. В.

ИСНОД

Мовлонов. — Ўз янгар тў-шаларини шу қадар хўрлаб, улардан воз кечиб, болалар номидан ўзига жой олиб, фарзандларни тақдир йўлига ташлаб қўлган отани қандай қилиб инсон деб бўлади? Х. Нейматовнинг қатта қи-зи, Ханифа билан бирга Киб-саннинг Рубина Сарбоева дугона-сининг жуда бамаъниллигидан гапириб, унинг отасига му-рожаат қилди. — Умрингизда бирор мар-та босиб ўтган йўлингизга назар таштаганимиз? Менимча йўқ, — дейди у. — Жўраев турган бири бири-дан ширин фарзандларини-га қаранг. Наҳот вазор ота-лик ва инсонлик меҳр-ҳис-сийини уйғота олмас! Кўпчилик Т. Хантовнинг фан кандидати бўлиш ниҳод-латида сержантат, масъули-ятли иш экани, бу учун ту-ларни қунарлага ўлаб захмат чекни кераклигини, бирок бу «домла» шундай қилма-ган бўлиши керак, деган тах-минига қўйилади. Тер тў-киб, юксак унвон олинган бўлса, бу қадар виждонсиз-лик қилинмаган бўлар эди, дейишди. — Салтан одам нетинг, — деб ёзди армия хизматини ўтаётган Э. Савдиев, — одамийлик, инсонийлик ҳисси-дан мақрум экансиз». Х. Нейматовнинг оиласи-ни яқиндан биладиган, до-

«РАҲМАТ ҚИЗЛАРИМ»

Тошкент шаҳри-нинг Эргаш Жуман-булбул кўчасидаги 20-уйда, 72 ёшли Ман-ноп ота Файзев билан Ойниса она Ние-матовалар ёлғиз яша-шади. Лекин сара уларнинг ёлғизлиги сезилмайди. Қачон қара-мапг, ҳовлиси ва уй-ичлари тоза, нуру-ний чехраларидан қи-вонч баллиб туради. Бу нурунийларини хамши дараига мал-хам бўладиган «меҳ-монлар» бор. Ана шу-лар ҳамма ишни са-ранжом-сарипта қилиб кетишади. Бу «меҳмонлар» — шаҳарнинг Тичанди кўчасидаги 42-уйда-лишовчи Мухтарам Го-

«Эргашдаги шаҳарча». А. Усмонов фотоэюди. (3ЭТАГ фотохроникаси).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» РЕДАКЦИЯСИГА

Газетада «Довуча домла» сарлавҳаси остида таъиний ма-қола ёзилган эди. Бу таъиний бизнинг олимизни бундан ке-йин тўғри йўлдан боришга даъват этади. Газета таъинидан тўғри хулоса чиқариб, фарзандларини уни уйига олиб келди. Топганини баҳам кўриб, бирга яша-моқдамиз. Яхши ниятларини уюми миннатдорчилик ижор қиламан.

Хидоят НЕЪМАТОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 27 ИЮНЬ, 1967 Й.

